

„Česa iščeš v tej puščavi?“ vpraša samotni pastir dostojanstvenika.

„Srečnega človeka, katerega nisem mogel najti na dvoru in v glavnem mestu“, odvrne vezir s trpkim nasmehom.

„Allah je velik!“ reče starček resnobno. Pa položi roko na prsa in dostavi:

„Leopard v puščavi ima, česar nima glavar vernikov v svoji palači!“

„Ti?!“ zavpije veliki vezir začuden in vesel. „Ti si zares srečen?“

„Allah je velik!“ odgovori starček.

„Kako moreš biti v ti luknji srečen?“

„Ker si ne želim ničesar drugega in ker se mi ni treba bati, da bi izgubil to, kar imam.“

„Pa kje imaš srečo?“ vpraša vezir. Razumeti ni mogel globoke modrosti starčkovih besedi. „Pa kje imaš srečo?“

„V sebi samem.“

Zmajevaje pogleda vezir starčka, poklekne predenj, ponudi mu vrečo svetlih cekinov in ga prosi, naj mu dá svojo srajco.

Smehlja je odpne starček obleko, narejeno iz kože, ki mu je pokrivala prsa in o kakšno nepričakovano presenečenje, kakšno grozovito razočaranje . . .

Srečni človek je bil — brez srajce!

P. Luis Coloma. — Priredil J. Kovec.

Kuščarica.

sa narava se je prebujala. Z novimi koraki se je bližala pomlad. Vedno krepkeje so se upirali solnčni žarki na zemljo. Zvončki so prikazovali svoje nežne glavice izpod snežne odeje. Sneg je izginil kar čez noč, le v kakem odsojнем bregu se je še solzil in razmišljal o dnevih gospodstva.

Tudi trobentice so se jele prikazovati, dasi v nekakem strahu, ni li še prežgodaj, se li morda ne prikrade od kod mrzlostrupeni veter in ne ukonča njih mladega življenja. Toda, ni ga bilo več! Bodisi, da ni hotel več nadlegovati drobnih cvetk, ali pa si ni več upal solncu pred obličje — bežal je, ni ga bilo več.

Celo premrlim raznobarvenim metuljčkom se ni več ljubilo spati zimskega spanja; drug za drugim so zapuščali svoja skrivališča in plavali lahnih kril po jasnem zraku . . .

Bil je četrtek. Visoko je stalo solnce na nebu in niti enega oblaka ni bilo opaziti. Kmet je odhajal prvič s plugom na polje, otroci pa so skakali po travnikih in se veselili. Tam za vasico se je solnčila na stari, sivi skali v mali dolinici mlada, sivozelenkasta kuščarica ter se radovala toplih žarkov. Blagodejno so uplivali na njene otrple ude. Ko bi kdo prišel, tedaj pa — smuk v bližnjo razpoko. Toda kaj bi se bala? Kdo bi bil tako hudoben, da ji ne bi privoščil prijetne mlade solnčne toplote?

Ta dolinica je bila nagajivi vaški otročadi najbolj priljubljena. Saj so tu frfrolali vselej najlepši metuljčki, brzeli najredkejši brošči in dehtele najlepše cvetice. Tudi on gav Milko je vedel za ta prijazni kraj.

Milko je bil sinček premožne gospe-udove, ki se je bila preselila iz mesta v to tiho vasico pred dvema letoma. Imel je baškar sedem let in je obiskaval dvorazredno vaško šolo. Bil je sicer živ, a ne hudoben. Nestrpno je hitel danes proti dolinici; saj je ni videl že od lanske jeseni.

V dolini mu je bil znan vsak grm, slednje drevo, celo vsak kamen. Takoj je zapazil solnčečo se kuščarico. Urno izvleče iz žepa nožiček in si vreže v grmu dolgo šibo — pa hajd nad kuščarico! Tihotapsko se priplazi blizu in — švrk! ravno čez glavo brezskrbni revici, ki se ni mogla pravočasno umakniti. Še enkrat pogleda kuščarica v jasne solnčne žarke, trese se, usta ji pordeči kri, zvije se krčevito in pogine.

Nekam tesno je bilo Milku pri srcu, ko je gledal smrtni boj nedolžne stvarce. Žal mu je bilo, da ji je končal mlado življenje. A kar je bilo, je bilo. Skoro solza mu je silila v oči.

Prišla pa mu je rešilna misel, ki mu je za hip utešila očitajočo vest.

Kuščarico nese gospodu učitelju, ki jo dene v špirit in v svrhu pouka uvrsti v naravoslovno zbirko.

Hasan.

Listje in cvetje.

Iz zaklada naših pregovorov.

26. Pomlad in mladost sta enakih lastnost.

Oj, spomlad! Kdo bi te mogel po vrednosti opisati! Najboljši pesniki so te opevali že tolikrat in s toliko navdušenostjo, pa te še niso dovolj proslavili! Še drugi bodo prihajali za njimi in te bodo poveličevali z novim vznosom! In ti, ljuba mladost, nisi manj mikavna, nič manj krasna. Tudi tebe se ne naveliča slaviti navdušenost najboljših pisateljev in pesnikov.

Nikar torej ne pričakuj, mladi čitatelj, da bi mogel jaz na majhnem prostoru rešiti nalogo, katere še niso mogli dovršiti najspretnější umetniki, namreč po vrednosti opisati prevzvišeni predmet, ki ga izraža naš pregovor. Zato se moram omejiti le na nekatere najvažnejše reči.

Kaj pa je v spomladni tako čarobnega, da nam je tako zelo všeč, in kaj pri mladini tako izrednega, da nam je tako prikupna?

I. Spomlad je čas prenovljenja. Zima je bila takorekoč zamorila vse življenje v naravi, spomlad pa je zopet vzbuja. Mnoge rastline in cvetice vzrastó kar na novo iz semena, druge pa, ki so prezimile, oblečejo novo krasno obleko, novo nežno zelenje, novo pestro cvetje. Ej, kako se ti ponaša mladolična narava v tej divni obleki! O, kolikrat smo jo že videli, pa se nam vendar vsako leto zdi zopet tako nepopisno krasna! — Tudi v mladosti je vse novo. Le polagoma rastó in se krepé dušne in telesne moči. Telo se mora vsega kretanja in delovanja še le privaditi — na novo. Spomin, razum, volja, vse je še kakor nepopisan košček papirja: vse, kar otrok vidi, je — novo; vse, kar sliši, mu je — novo; kar hoče znati, se mora naučiti — na novo; lepотиje, katerih smo se odrasli že naveličali, otroka očarajo — na novo; mične pravljice in povesti, ki se nam odraslim zdé že tako vsakdanje, mlado srce kar „požira“ — na novo itd. In kako lepo in mikavno je tudi samo ob sebi to mlado življenje!

II. Hitro in bujno je spomladno življenje. Poglej na vrt, poglej na njivo, opazuj log in gozd: kako se hitro vzdigujejo te male bilke, kako se krepko raztezajo mlade vejice in vršički. Zato je pa tudi tako velika škoda, če spomlad ni ugodna: kar je narava zamudila